

XV. évfolyam, 18. szám, 2012

Agrárpiaci Jelentések
GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XV. évfolyam, 18. szám, 2012

Megjelenik kéthetente
2012. szeptember 26.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerzők
Dr. Tikász Ildikó Edit
tikasz.ildiko.edit@aki.gov.hu
Németh Noémi
nemeth.noemi@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt
Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

ÖSSZEFOGLALÓ.....	3
GABONAPIACI JELENTÉS.....	4
Agrárpolitikai Hírek.....	5
A gabonafélék termelői ára.....	6
A gabonafélék jegyzése.....	7
Nemzetközi piaci információk.....	11
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	12
Az olajos magvak és származékainak jegyzése.....	15
Nemzetközi piaci információk.....	18
CUKORPIACI JELENTÉS.....	20
Agrárpolitikai Hírek.....	21

ÖSSZEFOGLALÓ

Az USA mezőgazdasági minisztériuma (USDA) szeptember közepén publikált világpiaci kitekintésében az előző havihoz képest 659 millió (-4,1 millió) tonnára csökkentette a búza, 841 millió tonnára (-8 millió) a kukorica 2012/2013. gazdasági évi globális termésére vonatkozó előrejelzését.

Az AKI PÁIR adatai alapján az étkezési búza termelői ára a szeptember 10-14. közötti időszakban 64 ezer forint/tonnára mérséklődött, a takarmánykukorica termelői ára ezzel szemben stagnált.

Az *Oil World* szeptember közepén közzétett elemzésében a világ napraforgómag-termését 36,7 millió tonnára, a repcemagtermést 62,4 millió tonnára jelzi a 2012/2013. gazdasági évre.

Az AKI PÁIR adatai szerint a napraforgómag tonnánkénti ára a szeptember 10-14. közötti időszakban 130 ezer forint/tonnára emelkedett, míg a repcemag termelői ára 142 ezer forint/tonna szinten stagnált.

A *Kingsman* tanácsadó cég szerint a 2012/2013. gazdasági évben is meghaladhatja a globális cukorkínálat a keresletet. Így ez lehet a harmadik év, amikor pozitív a globális cukormérleg.

A 2012. augusztusi forró időjárás miatt az EU több cukortermelő tagországában csökkenhet a cukorrépa termés-átlagja és a cukor termelése.

A NÉBIH augusztusi jelentése szerint Magyarországon a cukorrépa vetésterülete 15 százalékkal 17,3 ezer hektárra nőtt 2012-ben az előző évihez képest. Ugyanakkor az aszályos idő miatt a tavalyi 60-70 tonna/hektáros termésátlag helyett csupán 30-40 tonna/hektárra számíthatnak a termelők, ami a cukorrépatermés jelentős visszaesését okozza.

GABONAPIACI JELENTÉS

Az USA mezőgazdasági minisztériuma (*USDA*) szeptember közepén publikált világpiaci kitekintésében az előző havhoz képest 659 millió (-4,1 millió) tonnára csökkentette a világ 2012/2013. gazdasági évi búzatermelésére vonatkozó előrejelzését, ugyanakkor 1 millió tonnával megemelte a szezonvégi átmenő készletet, amely így megközelíti a 199 millió tonnát. Ez több mint 1 millió tonnával haladja meg a 2010/2011. évi szezon zárókészletét. Az *USDA* az Európai Unió búzatermését, szemben az augusztusban becsült 132,9 millió tonnával, 132,4 millió tonna körül valószínűsítette. Oroszország termelését 43 millió tonnáról 39 millió tonnára, Kazahsztánét 11 millió tonnáról 10,5 millió tonnára korrigálta, míg Ukrajnáét 15 millió tonnáról 15,5 millió tonnára növelte.

1. táblázat: A búza globális kínálata és kereslete

	millió tonna	
	2012/2013 ^{a)} július-június	2011/2012 július-június
Nyitókészlet	198,64	197,95
Termelés	658,73	695,04
EU-27	132,37	137,40
Oroszország	39,00	56,23
Ukrajna	15,50	22,12
Kazahsztán	10,50	22,73
Összes forrás	680,66	694,35
Export	134,83	154,64
Import	135,39	147,29
Zárókészlet	176,71	198,64

^{a)} Előrejelzés.
Forrás: *USDA*

Az Európai Unió várható búzatermelésének korrekcióját az Egyesült Királyság romló terméskilátása indokolta: a folyamatos esőzések miatt a *Strategie Grains* 14 millió tonna termés betakarításával számol az országban, ami az elmúlt 10 esztendő leggyengébb eredménye.

Az *USDA* elemzői a 2012/2013. gazdasági évi nemzetközi forgalomba kerülő búza mennyiségét szeptemberben valamivel kevesebbre becsülték, mint egy hónappal korábban. A globális import mérséklése Kína,

Egyiptom, az EU, Izrael és Nigéria csökkenő beszállításával magyarázható, amit Törökország és Irán növekvő importja csak részben ellensúlyoz. Az ukrajnai búzaexport mennyiségét 2 millió tonnával lefelé módosították, miután az ukrajnai kormány egyezséget kötött a hazai kereskedőkkel a kihajózásra szánt gabonakészletek csökkentéséről. Ezt valamelyest kompenzálja, hogy Braziliában, az EU-ban és Törökországban a kiszállítás bővülésére számítanak.

Az *USDA* szeptemberben további 8 millió tonnával csökkentette a világ 2012/2013. gazdasági évi kukorica-termelésére vonatkozó előrejelzését, így összesen 841 millió tonna tengeri betakarításával számol, ami 35,6 millió tonnával marad el az előző szezon termésétől. A szokatlanul száraz és forró időjárás által leginkább sújtott Egyesült Államokban az elemzők 272 millió tonna termékkel kalkulálnak a legfrissebb prognózis szerint, szemben a tavaly betakarított 314 millió tonnával, ugyanakkor a szezonvégi átmenő készletet 2 millióval 18,6 millió tonnára emelték. Emellett az *USA* 2012/2013. gazdasági évi kukorica-kivitelét 32 millió tonnára csökkentették, figyelembe véve azt, hogy a versenyképesebb dél-amerikai exportárualap iránt nagyobb érdeklődésre lehet számítani a főbb importőrök részéről. A kukorica etanolcélú felhasználásának 10 százalékos csökkenését várják az elemzők az *USA*-ban a 2012/2013. évi szezonban, előreláthatóan 114,3 millió tonna kukorica kerülhet feldolgozásra ország bioetanol üzemében. A nemrégiben közzétett *Iowa State University* tanulmánya szerint a *Renewable Fuel Standard (RFS)*-ről való teljes lemondás akár 7 százalékkal is csökkenthetné a kukorica árát és mindössze 5 százalékkal esne vissza a bioetanol-termelés. Az idej súlyos aszályra való tekintettel több *USA*-beli állam petíciót nyújtott be az *Environmental Protection Agency (EPA)*-hoz a bekeverési kötelezettség részleges lemondása érdekében, amelynek eredménye 2012 novemberében várható. Az afrikai hőség az EU-27-ben is komoly termés kiesést okozott, az *USDA* által becsült 57 millió tonna kibocsátás 8,3 millió tonnával kevesebb, mint egy éve. A hozam legnagyobb csökkenésére Franciaországban, Olaszországban, Magyarországon és Romániában számítanak. A várakozások szerint a világ az új gazdasági évet 124 millió tonna készlettel zárja majd, ami 11 százalékkal marad el a 2011/2012. évi szezonétól.

2. táblázat: A kukorica globális kínálata és kereslete

	millió tonna	
	2012/2013 ^{a)} július-június	2011/2012 július-június
Nyitókészlet	139,60	127,58
Termelés	841,06	876,68
USA	272,49	313,92
EU-27	57,14	65,40
Ukrajna	21,00	22,84
Összes forrás	856,70	864,66
Export	91,01	102,27
Import	88,62	96,88
Zárókészlet	123,95	139,60

^{a)} Előrejelzés.
Forrás: USDA

Magyarországon a NÉBIH adatgyűjtése szerint szeptember 17-én a szemes kukorica területének (1,14 millió hektár) 21 százalékan végeztek az aratással. A jelentés szerint a termésátlag 3,57 tonna/hektár, a raktárakba kerülő mennyiség 865 ezer tonna. Amennyiben a hozam nem változik, akkor 4,08 millió tonna körül alakul az idei kukoricatermés, ami azt is jelentheti, hogy Magyarország a 2012/2013. gazdasági évben nem lesz nettó exportőr kukoricából.

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) a búza és a kukorica jegyzését szeptember második hetében a vételi pozíciók nagyarányú likvidálása lefelé nyomta. A piaci fundamentumok – mint az Ausztráliába érkező csapadék, a kedvezőbb kukorica-termésátlag és az őszi vetések megkezdése az USA-ban – szintén a negatív irányú tendenciát erősítették a határidős piacokon. A kukorica

fronthavi ára 291 USD/tonnára csökkent szeptember 18-ig, ami az augusztus 21-i rekord szinthez képest 11 százalékos visszaesést jelent. Ezt követően a termény jegyzése újra erősödni kezdett, szeptember 21-én 294 USD/tonnára emelkedett. A búza legközelebbi lejáratra szóló határidős jegyzése a negatív trendek ellenére sem mozdult el a 320 USD/tonnás szintről, amelyre még augusztus elején beállt. Az orosz gazdasági miniszter exportkorlátozást kilátásba helyező pénteki bejelentése után a termény ára 330 USD/tonnára növekedett. Párizsban (*MATIF*) a kukorica novemberi szállításra szóló kontraktusának jegyzése követte az észak-amerikai trendet és a 250-260 euró/tonna sávból 240-245 euró/tonna tartományba zuhant szeptember 18-20. között. A búza fronthavi ára ugyanebben az időszakban 260 euró/tonna közelében mozgott. A Budapesti Értéktőzsde (BÉT) áru-piaci szekciójában is megfigyelhető a terményjegyzések negatív irányú elmozdulása. A malmi búza novemberi jegyzése szeptember 19-én 69 ezer forint/tonnára csökkent és a vizsgált időszak végéig tartotta ezt a szintet. A novemberi szállítású takarmánykukorica ugyancsak 70 ezer forint alá ereszkedett szeptember 21-én.

Az AKI PÁIR adatai alapján az étkezési búza termelői ára szeptember 10-14. közötti időszakban az egy héttel korábbi átlagárhoz képest 3 százalékkal 64 ezer forint/tonnára mérséklődött. Ez az ár 27 százalékkal haladja meg az előző év ugyanezen időszakának átlagárát. A takarmánybúza ezzel szemben tovább drágult, a vizsgált időszakban már 65 ezer forint/tonna áron kereskedtek a terménnyel, ami 11 százalékkal magasabb, mint egy héttel ezelőtt és 42 százalékkal több, mint egy éve. A takarmánykukorica termelői ára ezzel szemben stagnált, az 58 ezer forint közeli tonnánkénti átlagár a túlnyomóan ótermésű készletekből történő felvásárlást tükrözi.

Agrárpolitikai Hírek

- Oroszország gazdasági minisztere 2012. szeptember 21-i bejelentésében kilátásba helyezte az oroszországi gabonaexportot korlátozó intézkedések bevezetését, amennyiben a belpiaci ár tovább emelkedik.
- Az agrár-forgóeszközhitel futamideje háromról hat évre nő, a program keretösszege 15 milliárd forint,

amelyből a növénytermesztők számára 5 milliárd forint áll rendelkezésre.

- A vidékfejlesztési miniszter szeptember 15-i bejelentése szerint a kormány megkezdte a nemzeti vízgazdálkodási és aszálystratégia előkészítését, melynek része az ősszel kezdődő társadalmi vita. A részletes tervet várhatóan jövő nyárra készül el.

A gabonafélék termelői ára

3. táblázat: A gabonafélék termelői ára származási hely^{a)} szerint

Megnevezés	Mértékegység	Származási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyarország	2012. 36. hét	2012. 37. hét	2012. 37. hét / 2012. 36. hét százalék
Étkezési búza	tonna	597	346	-	17 609	1 066	6
	HUF/tonna	64 555	63 354	-	65 720	64 028	97
Takarmánybúza	tonna	-	-	-	2 254	1 919	85
	HUF/tonna	-	-	-	58 518	64 969	111
Takarmánykukorica	tonna	3 874	2 223	636	4 347	6 734	155
	HUF/tonna	50 954	66 889	65 294	57 758	57 571	100
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	1 719	1 246	72
	HUF/tonna	-	-	-	56 077	62 772	112

^{a)} Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

Forrás: AKI PÁIR

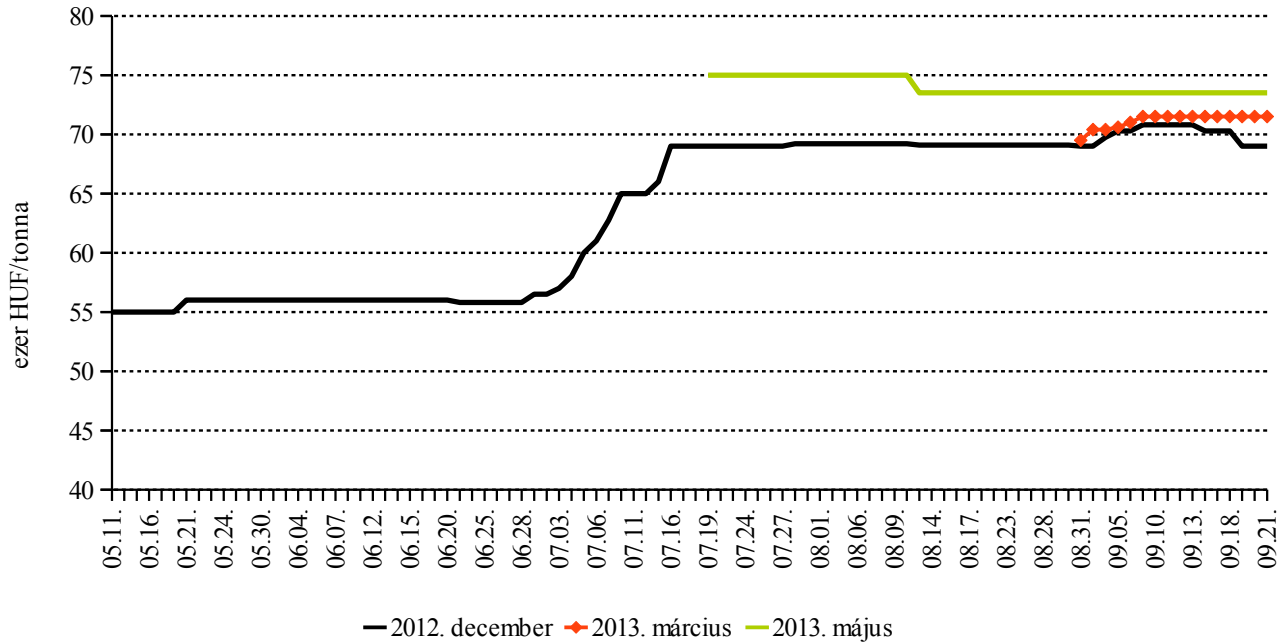
4. táblázat: A gabonafélék országos termelői ára

Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2011. 37. hét	2012. 36. hét	2012.37. hét	2012. 37. hét / 2011. 37. hét százalék	2012. 37. hét / 2012. 36. hét százalék
Étkezési búza	tonna	26 492	17 609	1 066	4	6
	HUF/tonna	50 285	65 720	64 028	127	97
Takarmánybúza	tonna	3 604	2 254	1 919	53	85
	HUF/tonna	45 781	58 518	64 969	142	111
Takarmánykukorica	tonna	9 730	4 347	6 734	69	155
	HUF/tonna	48 589	57 758	57 571	118	100
Takarmányárpa	tonna	326	1 719	1 246	382	72
	HUF/tonna	46 799	56 077	62 772	134	112

Forrás: AKI PÁIR

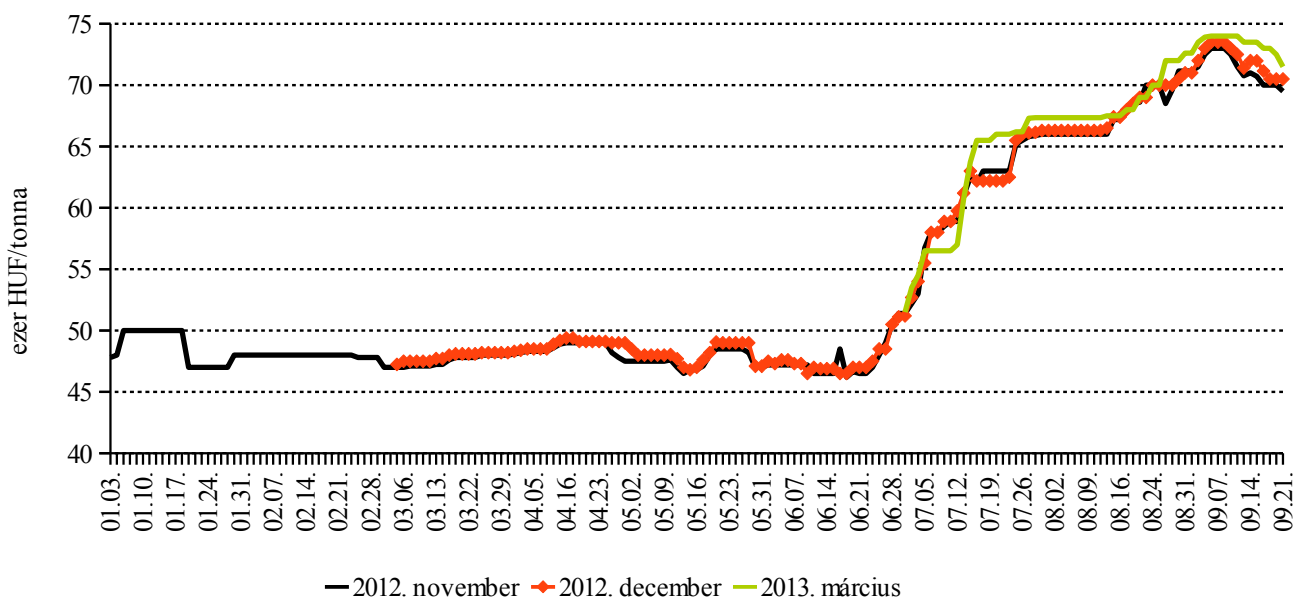
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

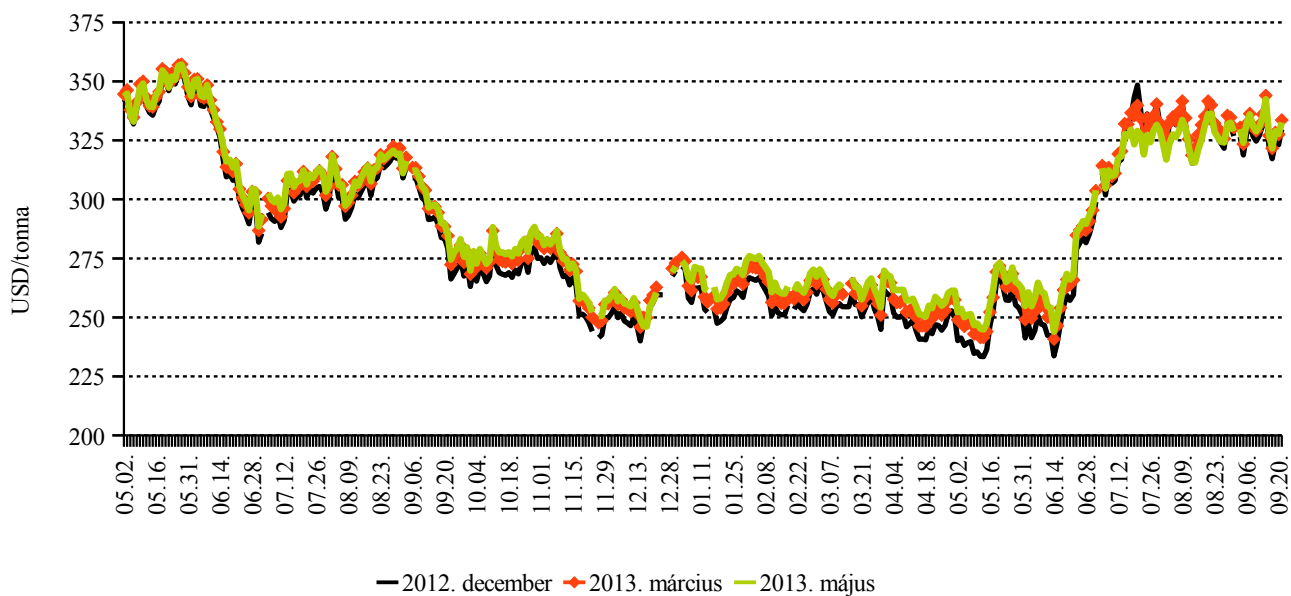
Forrás: BÉT

2. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

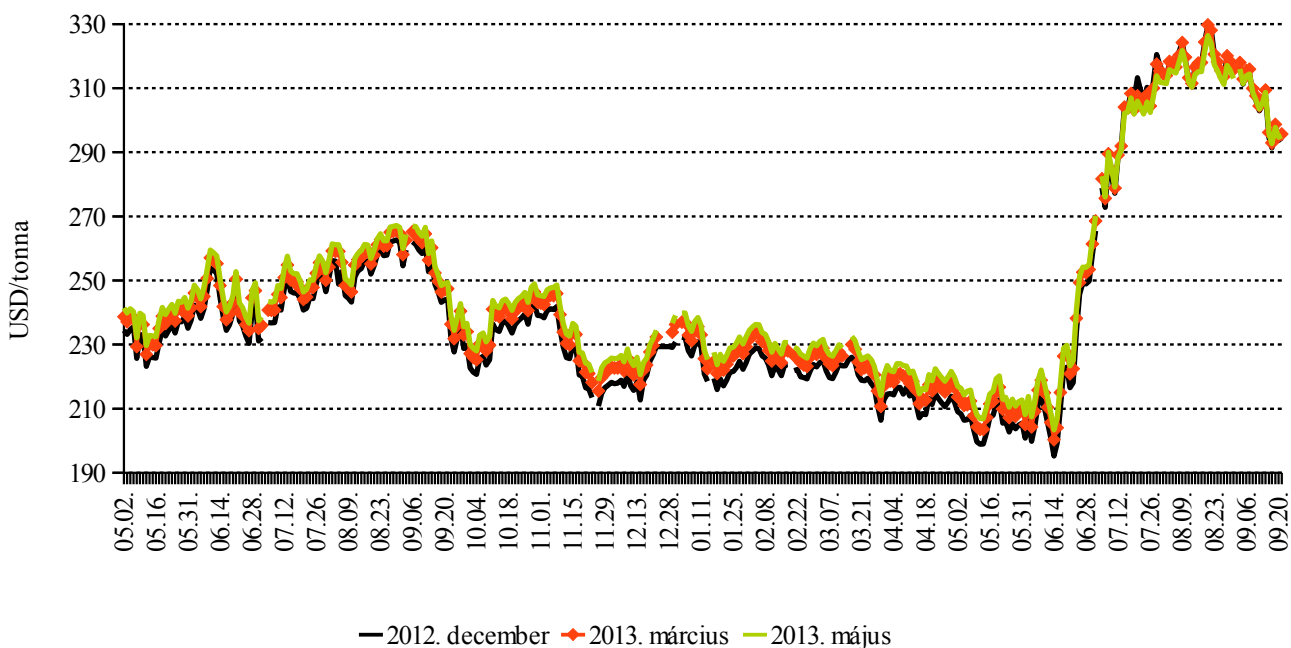
Forrás: BÉT

3. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

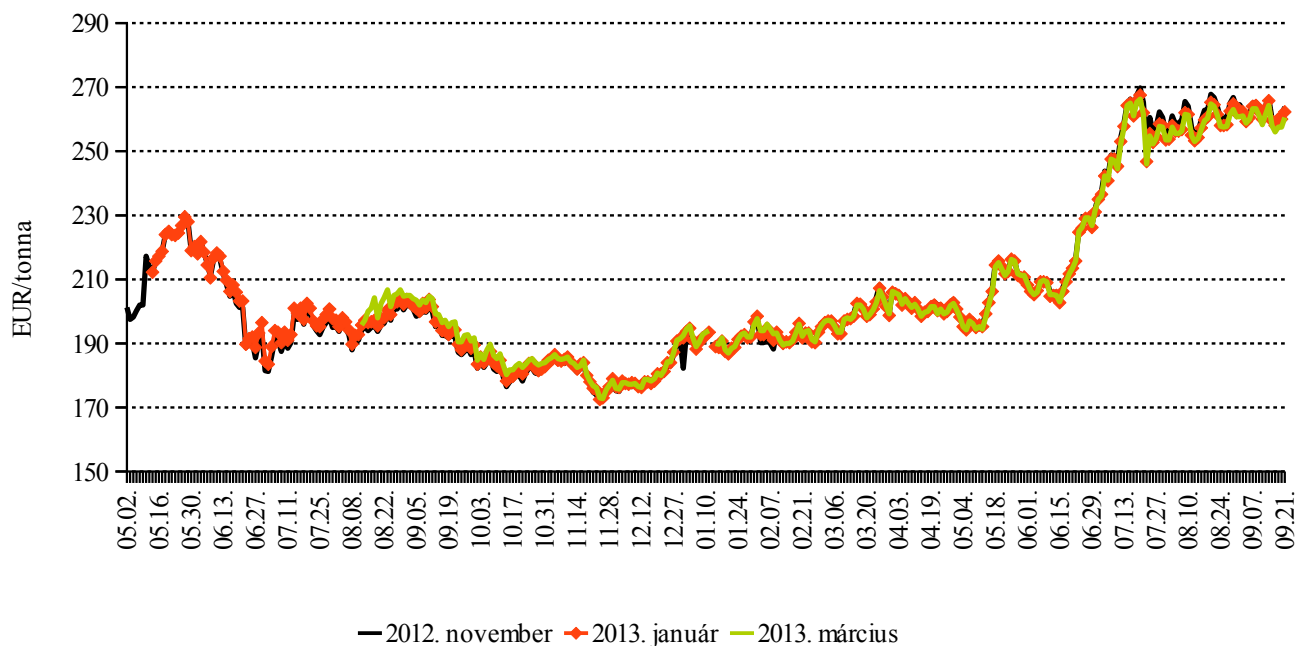
4. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

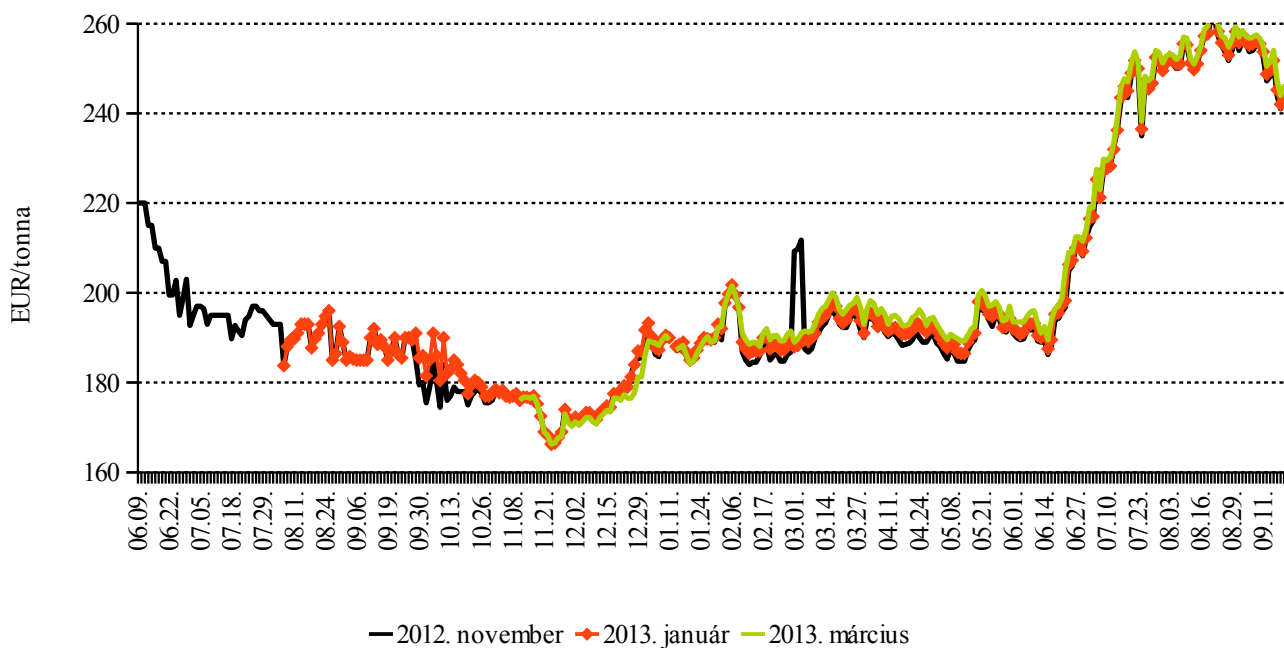

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

5. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2011. 37. hét	2012. 36. hét	2012.37. hét	2012. 37. hét / 2011. 37. hét százalék	2012. 37. hét / 2012. 36. hét százalék
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	640	454	415	65	92
	HUF/kg	80	92	92	116	100
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	1 322	873	964	73	110
	HUF/kg	83	94	94	114	101
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	688	510	526	76	103
	HUF/kg	92	102	103	111	101
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/kg	-	-	-	-	-
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	31	13	27	88	216
	HUF/kg	89	107	99	112	93
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	37	23	23	64	101
	HUF/kg	100	109	112	113	103
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	473	429	389	82	91
	HUF/kg	79	90	91	116	101
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	468	363	351	75	97
	HUF/kg	82	92	92	113	100
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	148	-	-	-	-
	HUF/kg	85	-	-	-	-
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	45	18	56	125	308
	HUF/kg	90	100	100	112	101
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	40	33	31	78	93
	HUF/kg	101	111	113	111	102

Forrás: AKI PÁIR

6. táblázat: A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Termék	HUF/kg		
	2012. június	2012. július	2012. augusztus
Finomliszt BL 55	208	210	210
Fehér kenyér	277	278	277
Félbarna kenyér	261	266	274
Étkezési búzadara AD	216	220	226

Forrás: AKI PÁIR

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2012. szeptember 21.)

7. táblázat: **Búza**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2012. november	264	74 362	2012. december	330	71 253
2013. január	262	73 939	2013. március	334	72 111
2013. március	261	73 445	2013. május	333	71 903
2013. május	259	73 022	2013. július	320	69 204
2013. november	231	65 199	2013. szeptember	320	69 251
2014. január	232	65 269	2013. december	323	69 776

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME/CBOT – Chicago Board of Trade

8. táblázat: **Kukorica**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2012. november	255	73 458	2012. december	295	63 674
2013. január	256	73 674	2013. március	296	63 912
2013. március	258	74 106	2013. május	295	63 793
2013. június	259	74 394	2013. július	292	63 162
2013. augusztus	258	74 106	2013. szeptember	262	56 593
2013. november	218	62 810	2013. december	252	54 414

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME/CBOT – Chicago Board of Trade

9. táblázat: **Fekete-tengeri búza**

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2012. december	311	67 226
2013. március	314	67 961
2013. május	317	68 415
2013. július	302	65 280
2013. szeptember	307	66 340
2014. december	307	66 340

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

Az *Oil World* szeptember közepén közzétett elemzésében a világ napraforgómag-termését 36,7 millió tonnára jelzi a 2012/2013. gazdasági évre, ami 2,7 millió tonnával marad el az előző szezonban betakarított mennyiségtől, ugyanakkor minden idők második legnagyobb kibocsátásának ígérkezik. A szakértők az összes forrást 38,9 millió (-2,8 millió) tonnára, az olajütőkbe kerülő mag mennyiségét 33,4 millió (-2,6 millió) tonnára, az átmenő készletet pedig 1,9 millió (-300 ezer) tonnára becsülik.

10. táblázat: **A napraforgómag globális kínálata és kereslete**

	millió tonna	
	2012/2013 ^{a)} szeptember- augusztus	2011/2012 szeptember- augusztus
Nyitókészlet	2,19	2,36
Termelés	36,67	39,33
EU-27	7,10	8,20
Oroszország	7,80	9,50
Ukrajna	8,40	9,30
Argentína	4,10	3,72
Összes forrás	38,86	41,69
Feldolgozás	33,41	36,01
Export ^{b)}	16,27	20,38
Import ^{b)}	16,56	19,88
Egyéb felhasználás	3,53	3,5
Zárókészlet	1,93	2,19
Készlet/felhasználás (%)	5,2	5,5

^{a)} Előrejelzés.

^{b)} Október-szeptember.

Forrás: Oil World

Ukrajnában szeptember 11-ig 1,9 millió tonna napraforgómagot takarítottak be, 1,4 tonna/hektáros (-20 százalék a tavalyihoz képest) termésátlag mellett. Az elemzők összesen 8,4 millió tonna termésre számítanak, 900 ezer tonnával kevesebbre, mint egy évvel korábban. Oroszországban 7,8 millió (-1,7 millió) tonna, az Európai Unióban 7,1 millió (-1,1 millió) tonna mag kerülhet idén a raktárakba.

A NÉBIH adatai alapján, Magyarországon a napraforgó 617 ezer hektáros termőterületének 73 százalékán fejezték be az aratást. A betakarított terület termésátlaga 2,05 tonna/hektár, az eddigi összes termés 921 ezer tonna.

A Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában a napraforgómag októberi szállításra szóló kontraktusának jegyzése a 145 ezer forint/tonna szintről 142 ezer forint/tonnára ereszkedett szeptember 21-én.

Az Európából származó napraforgómag kikötői ára (*CIF Amsterdam*) szeptember első felében további erősödést mutatott, a hónap közepén elérte a 720 USD/tonna szintet októberi szállításra, ami 30 százalékkal magasabb, mint az egy évvel ezelőtti átlagár. Ezzel szemben az észak-nyugat európai kikötőkben a napraforgóolaj spot ára (*FOB*) 1345 USD/tonnára mérséklődött szeptember közepén, az októberi és decemberi szállítási határidőre vonatkozóan.

Az AKI PÁIR adatai szerint a napraforgómag tonnánkénti ára a 36. héthez képest a szeptember 10-14. közötti időszakban 4,5 százalékkal 130 ezer forint/tonnára emelkedett a fizikai piacokon. Ez 24 százalékkal haladja meg 2011 ugyanezen időszakának átlagos termelői árát.

Az *Oil World* a repcemag globális termelésére vonatkozó előrejelzését szeptemberben 0,6 millió tonnával csökkentette, így összesen 62,4 millió tonna termés betakarításával számol, ami még mindig 2,6 millió tonnával meghaladja az előző szezon kibocsátását. Ennek ellenére a 67,5 millió tonnára becsült összes forrás csupán 800 ezer tonnával több, mint egy évvel korábban, ami a 2011/2012. gazdasági év átmenő készletének erőteljes apadásával magyarázható. E forráshiány miatt a repce csak korlátozott mértékben lesz képes betölteni azt a kínálati űrt, amit a szójabab és a napraforgómag termés kiesése okoz a 2012/2013. évi szezonban.

11. táblázat: **A repcemag/canola globális kínálata és kereslete**

	millió tonna	
	2012/2013 ^{a)} július-június	2011/2012 július-június
Nyitókészlet	5,09	6,85
Termelés	62,43	59,84
EU-27	18,89	19,22
Kanada	15,70	14,46
Kína	11,80	11,80
Ausztrália	3,10	3,17
Összes forrás	67,52	66,69
Feldolgozás	59,60	58,93
Export ^{b)}	12,77	12,71
Import ^{b)}	12,69	13,06
Egyéb felhasználás	2,77	2,67
Zárókészlet	5,15	5,09
Készlet/felhasználás (%)	8,3	8,3

^{a)} Előrejelzés.

^{b)} Október-szeptember.

Forrás: Oil World

Kanadában zajlik a canola aratása, a vetésváltás elmaradása kedvezett a növény kórokozóinak elszaporodásához, ezért a realizált termésátlagok a termőterület egyes részein a vártnál gyengébben alakulnak. Az elem-

zők 15,7 millió tonnára korrigálták az észak-amerikai ország 2012. évi repcetermését, amely 1,2 millió tonnával haladja meg a múlt évi kibocsátást. Ausztrália folyó gazdasági évi termelését az *Oil World* 3,1 millió tonnára, míg az Ausztrál Növényolaj Szövetség (*AOF*) 2,7 millió tonnára jelzi, szemben a 2011/2012. gazdasági év 3,2 millió tonnás termésével.

A párizsi árutőzsdén (*MATIF*) a repcemag fronthavi jegyzése a korábbi 520 euró/tonna körüli árszintről 500-510 euró/tonna közötti sávba süllyedt a szeptember 17-20. közötti időszakban. Hasonló trendet lehetett megfigyelni a BÉT árupiaci szekciójában, ahol a termény novemberi ára a 140 ezer forint/tonna feletti szintről 138 ezer forint/tonnára mérséklődött szeptember 21-re. A fizikai piacokon ezzel szemben drágult a repcemag és annak származékainak ára. Az erukasavat nem tartalmazó (00), EU-ból származó repcemag kikötői ára (*CIF Amsterdam*) szeptember közepén 665 USD/tonna volt októberi és decemberi szállításra, 6 százalékkal magasabb, mint 2011 szeptemberében. A holland kikötőkben a novemberi-januári határidőre szállított repceolaj ára (*FOB ex-mill*) 1294 USD/tonna volt szeptember 13-án, ami 5 százalékkal haladta meg az augusztusi átlagát, viszont 2 százalékkal elmaradt az egy évvel korábbi árszinttől. A 34 százalékos fehérjetartalmú repcedara spot ára a Hamburgi kikötőkben (*FOB ex-mill*) 380 USD/tonna volt szeptember közepén, szemben az egy évvel korábbi, tonnánként 254 dolláros szeptemberi átlaggal.

12. táblázat: **Olajos magvak és származékaik: reprezentatív eladási árajánlatok átlaga a legközelebbi szállítási határidőre**

	Származás	Paritás	USD/tonna					
			2011. szeptember	2012. július	2012. augusztus	2012. aug. 30.	2012. szept. 6.	2012. szept. 13.
Napraforgómag	EU	CIF Amsterdam	555	629	660	684	701	720
Napraforgóolaj	EU	FOB ÉNy EU kikötők	1 299	1 258	1 300	1 340	1 350	1 345
Napraforgódara (37/38%)	Argentína	CIF Rotterdam	225	300	-	-	-	-
Repcemag (00)	EU	CIF Hamburg	628	620	626	650	653	665
Repceolaj	Hollandia	FOB ex-mill	1 315	1 212	1 232	1 277	1 289	1 294
Repcedara (34%)		FOB ex-mill, Hamburg	254	356	364	370	370	380
Szójabab	USA	CIF Rotterdam	543	662	684	707	702	689
Szójaolaj	Hollandia	FOB ex-mill	1 305	1 239	1 252	1 314	1 327	1 311
Szójadara (44/45%)	Hamburg	FOB ex-mill	396	584	619	638	627	624

Forrás: Oil World

Az AKI PÁIR adatbázisa alapján a repccemag termelői ára 142 ezer forint/tonna volt a 37. héten, ami az egy héttel korábbi átlagárhoz képest stagnálást, míg az egy évvel korábbihoz viszonyítva 14 százalékos növekedést jelent.

Az *Oil World* elemzői szerint a világ összes szójababforrása a 2012/2013. gazdasági év szeptember-február időszakában a vártnál is kevesebb lehet, akár 32 millió tonnával is elmaradhat a 2011/2012. évi szezon ugyanezen időszakának kínálatától. Ennek oka a következő: az előző szezon rendkívüli dél-amerikai termésvesztése miatt a 2012/2013. gazdasági év globálisan mindössze 55 millió tonna átmenő szójababkészlettel nyitott szeptember elején, 20 millió tonnával kevesebb, mint egy évvel korábban. A készletek feltöltésére a folyó gazdasági év első felében sem számíthatunk, miután a csapadékmentes forró nyár az északi féltekén előreláthatóan 12 millió tonnás veszteséget okozott a tavaly őszi kibocsátáshoz képest. A legnagyobb mértékű termés kieséssel a világ első számú szójababtermelőjénél, az USA-nál lehet számítani, ahol az *USDA* a szeptember 12-ei prognózisában a 2011. évitől 12,3 millió tonnával kevesebbre, azaz 71,7 millió tonnára becsülte az idén raktárakba kerülő szójabab mennyiségét. Ennek ellenére az ország szokatlanul magas, 20,7 millió (+6,4 millió) tonna termény kiszállítására vállalt szeptembertől kötelezettséget, ugyanis a korábbinál jóval szűkösebb dél-amerikai export miatt Kína és más importőr országok az USA-ból származó termés behozatalára váltottak. Ez az Egyesült Államok szójababkészletének gyors kiürüléséhez vezethet, hiszen a mostani szezon 15 millió tonnás forráshiánya maximum 25 millió tonnás exportot tesz lehetővé a 2012/2013. gazdasági év szeptember-február időszakában. Ezt meghaladó kiszállítás esetében az átmenő készletek kritikusan alacsony szintre apadhatnak.

Az *Oil World* szakértői szerint a rendkívül magas világpiacon az USA farmereit arra ösztönzik, hogy már a betakarításkor eladják a termést, ami azt eredményezheti, hogy 2013. március-augusztus között a rendelkezésre álló készletek a belpiaci keresletet sem tudják kielégíteni. Véleményük szerint a piacnak kell megoldania a kereslet korlátozását, vagyis a jelenleginél magasabb árakra kell számítani 2013. március-május időszakában, különösen a szójadara vonatkozásában.

A szójabab legközelebbi lejáratra szóló jegyzése szeptember eleje óta csökken a chicagói árutőzsdén

(*CME/CBOT*), ami az Egyesült Államokban a vártnál jobb termésátlagokkal, a kedvező braziliai időjárással, valamint a visszafogott kereslettel magyarázható. A termény fronthavi jegyzése a 630-650 USD/tonna sávból szeptember 20-21-én 600 USD/tonna alá süllyedt (-9 százalék).

13. táblázat: A szójabab globális kínálata és kereslete

	millió tonna	
	2012/2013 ^{a)} szeptember- augusztus	2011/2012 szeptember- augusztus
Nyitó készlet	55,53	75,70
Termelés	263,67	239,53
USA	71,69	84,00
Kína	12,50	13,60
Argentína	56,00	40,50
Brazília	82,00	66,40
Összes forrás	319,20	315,23
Feldolgozás	227,30	226,54
Export ^{b)}	95,20	93,20
Import ^{b)}	96,87	94,92
Egyéb felhasználás	34,00	33,16
Zárókészlet	57,90	55,53
Készlet/felhasználás (%)	22,2	21,4

^{a)} Előrejelzés.

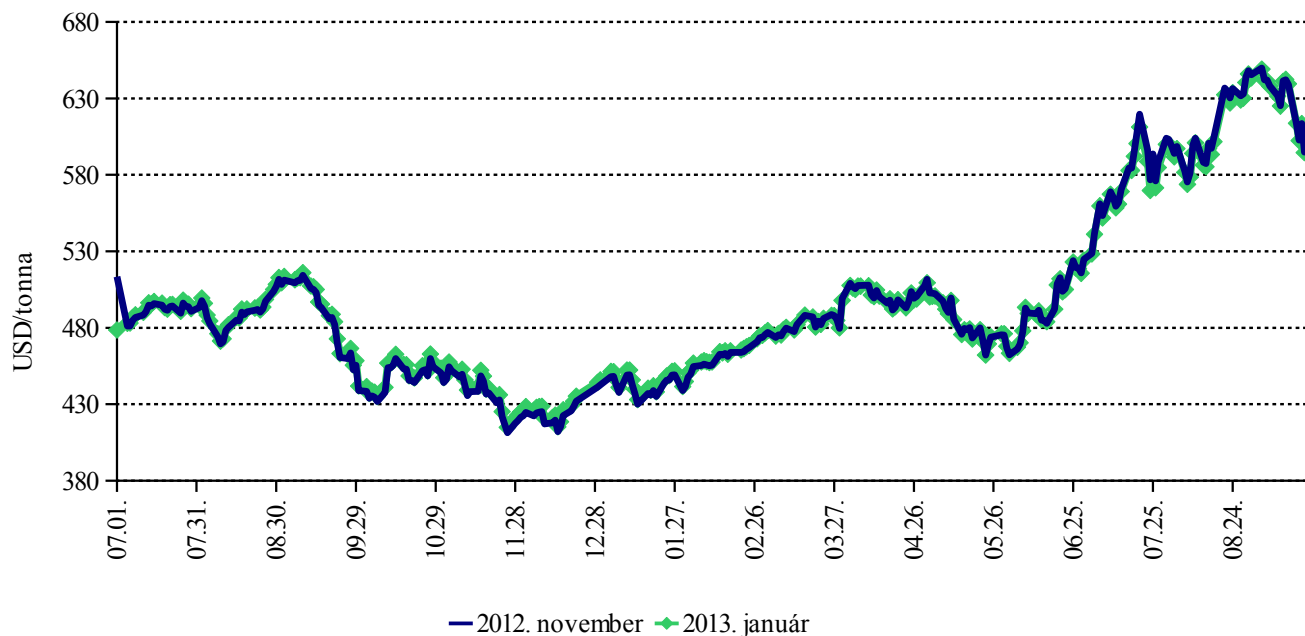
^{b)} Október-szeptember.

Forrás: Oil World

A szójabab és származékainak kikötői ára mérséklődött szeptember közepéig. Az USA-ból származó szójabab spot ára (*CIF Rotterdam*) az augusztus végi 707 USD/tonna árról (szeptemberi szállításra) 3 százalékkal 689 dollárra csökkent szeptember 13-án októberi szállításra. A szójaolaj kikötői ára szeptember közepén Hollandiában (*FOB ex-mill*) 1311 USD/tonna volt októberi szállításra, 16 dollárral kevesebb, mint szeptember 6-án. A 44/45 százalék fehérjetartalmú szójadara ára szeptember közepén Hamburgban 624 USD/tonna volt októberi szállításra, amely 57 százalékot meghaladó növekedést jelent a 2011. szeptemberi átlagárhoz képest.

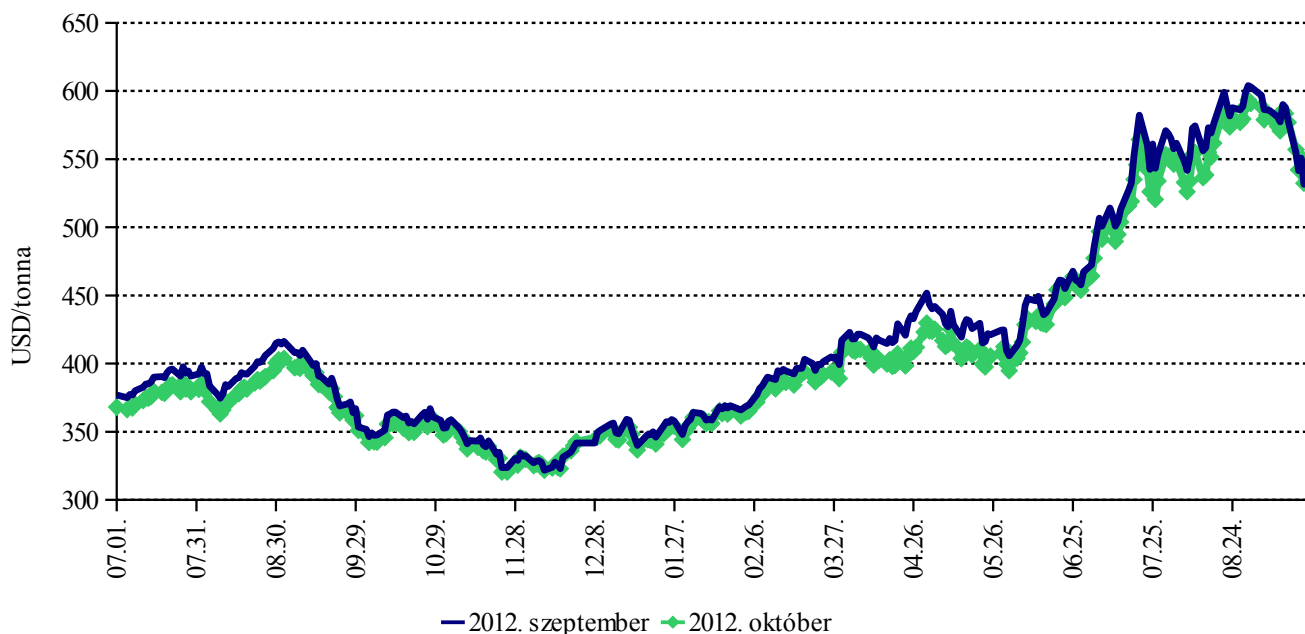
Az olajos magvak és származékainak jegyzése

7. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

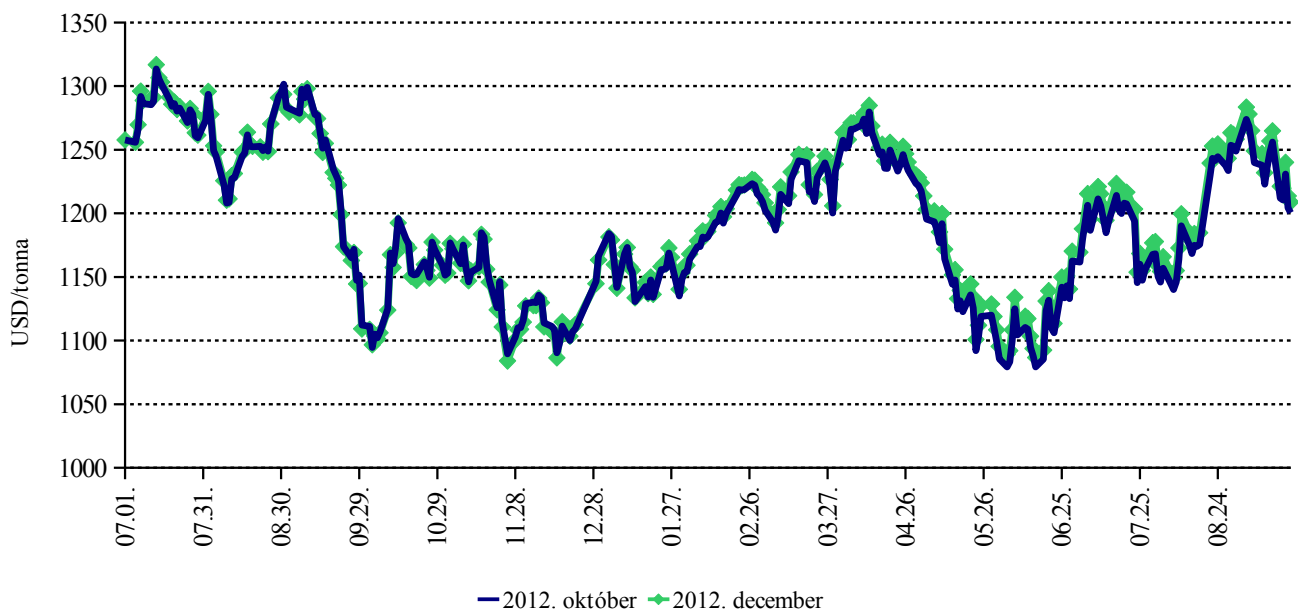
Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

8. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

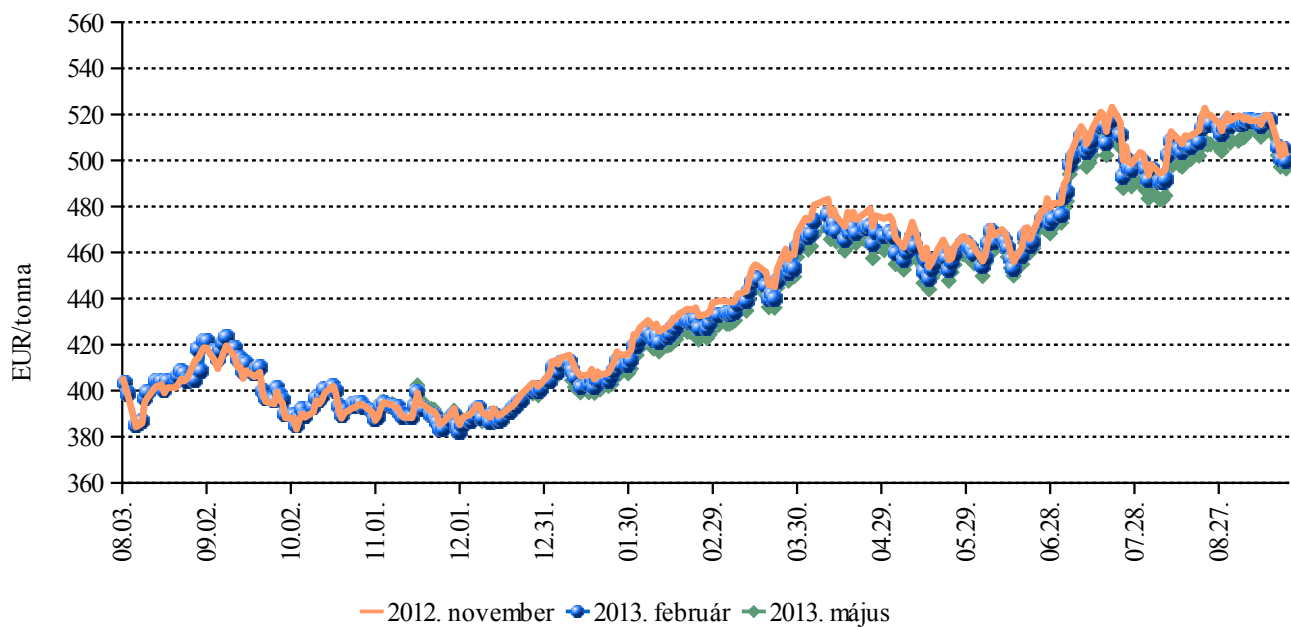
Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

9. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

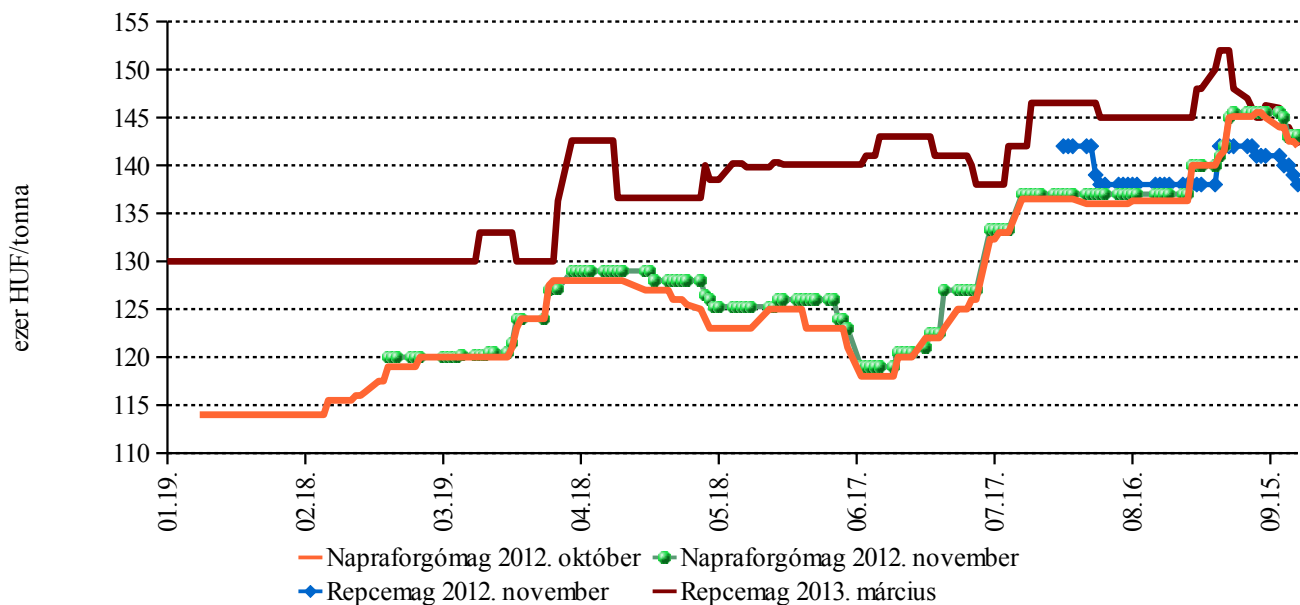
10. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF

11. ábra: A napraforgó- és a repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

14. táblázat: A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozói értékesítési átlagára

Megnevezés	Mértékegység	2011. 37. hét	2012. 36. hét	2012. 37. hét	2012. 37.hét/ 2011. 37.hét százalék	2012. 37.hét/ 2012. 36.hét százalék
Ipari napraforgómag	tonna	40 338	41 203	62 189	154	151
	HUF/tonna	104 892	124 817	130 457	124	105
Repcemag	tonna	11 254	2 862	2 245	20	78
	HUF/tonna	125 373	141 412	142 735	114	101
Nyers napraforgóolaj	tonna	-	817	528	-	65
	HUF/tonna	-	291 754	295 009	-	101
Napraforgódara	tonna	-	3 113	4 323	-	139
	HUF/tonna	-	50 603	54 772	-	108
Nyers repceolaj	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-
Repcedara	tonna	1 641	1 582	-	-	-
	HUF/tonna	51 378	73 209	-	-	-

Forrás: AKI PÁIR

15. táblázat: A növényolajok és származékainak jegyzése Európában

Termék	Ország	Időpont	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)		2012-09-04	1 033	293 385
		2012-09-11	1 033	293 819
		2012-09-18	1 023	290 635
Napraforgóolaj (finomított)	Olaszország	2012-09-04	1 153	327 483
		2012-09-11	1 163	330 813
		2012-09-18	1 153	327 587
Szójaolaj (nyers)		2012-09-04	1 063	301 909
		2012-09-11	1 028	292 396
		2012-09-18	988	280 687
Szójaolaj (finomított)		2012-09-04	1 118	317 538
		2012-09-11	1 088	309 470
		2012-09-18	1 053	299 163
Napraforgódara	Ausztria	2012-09-04	-	-
		2012-09-11	-	-
		2012-09-18	-	-
Repcedara		2012-09-04	300	85 245
		2012-09-11	290	82 525
		2012-09-18	285	81 008

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BPLW

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2012. szeptember 21.)

16. táblázat: Repce

Szállítási határidő	MATIF, Párizs	
	EUR/tonna	HUF/tonna
2012. november	502	141 463
2013. február	500	140 900
2013. május	497	139 983
2013. augusztus	462	130 186
2013. november	463	130 538
2014. február	463	130 609

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers **Szójabab**

17. táblázat: Szójabab

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2012. november	596	128 822
2013. január	596	128 854
2013. március	580	125 470
2013. május	561	121 228
2013. július	554	119 734
2013. augusztus	544	117 541

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

18. táblázat: Szójadara

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2012. október	534	115 413
2012. december	536	115 771
2013. január	532	114 985
2013. március	512	110 768
2013. május	485	104 908
2013. július	478	103 288

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

CUKORPIACI JELENTÉS

A londoni árutőzsdén a fehércukor fronthavi jegyzése 560 dollár/tonna, a New York-i árutőzsdén a nyerscukoré 430 dollár/tonna körül alakult 2012 szeptemberében, nem változott lényegesen az előző hónap átlagához képest (1-4. ábra). Ugyanakkor a globális cukorárak a 24 hónappal korábbi alacsony szinten vannak, mert Braziliában az átlagosnál kisebb erősségű, kevesebb esőzésekkel járó volt az El Nino monszun, és az időjárás várhatóan kedvező marad október közepéig a cukornád vágása szempontjából. A Brazil Cukor és Etanol Szövetség (UNICA) ennek köszönhetően bejelentette, hogy emelni fogja az ország központi déli régiójának cukorkibocsátására vonatkozó előrejelzését (az előző prognózis 33,1 millió tonna volt).

A *Kingsman* tanácsadó szerint a 2012/2013. gazdasági évben is meghaladhatja a globális cukorkínálat a keresletet. Így ez lehet a harmadik év, amikor pozitív a globális cukormérleg. A tanácsadó cég a cukor árának további csökkenését valószínűsíti, ami a jelentős fogyasztók, Oroszország és Kína várhatóan alacsonyabb cukorimportjára, valamint Brazília cukortermelésének bővülésére és India fogyasztást meghaladó kibocsátására vezethető vissza. India 2012/2013. gazdasági évi cukortermelését a *Kingsman* tanácsadó cég és az Indiai Cukormalmok Egyesülete (ISMA) egyaránt 25 millió tonnára teszi. Ez 1 millió tonnával kevesebb az előző előrejelzéshez képest, mivel az országot sújtó aszály miatt a termésátlag csökken. A kibocsátás várható visszaesése következtében az ország cukorexportja 1,5 millió tonnával 2 millió tonnára csökkenhet a 2012/2013. évi szezonban az előzőhöz képest, ugyanakkor a fogyasztás 22 millió tonna körül alakulhat.

A Nemzetközi Cukorszervezet (ISO) szerint Kína cukorimportja 1,95 millió tonnára csökkenhet a 2012/2013. gazdasági évben, szemben a folyó gazdasági évben várható 3,3 millió tonnával.

Az Egyesült Államokban 5,5 százalékkal magasabb lehet a cukorrépa termésátlaga 2012-ben, mint egy évvel korábban. A szezonban 23 százalékkal több, 35,6 millió tonna cukorrépára számítanak a 2012/2013. gazdasági évben az előző évi szezonhoz viszonyítva.

Ausztrália cukorkibocsátása 19 százalékkal 4,6 millió tonnára nőhet a 2012/2013. gazdasági évben az előzőhöz képest. Indonéziában 4 százalékkal 5,2 millió tonnára nőhet a cukor fogyasztása 2012-ben az előző évihez képest. A cukor termelése a korábbi évekhez hasonlóan, az idén is 2,2 millió tonna körül alakulhat. A fogyasztói igények kielégítéséhez szükséges mennyisé-

get Thaiföldről, Braziliából vagy Ausztráliából importálják. Az Európai Bizottság nyári előrejelzéséhez képest az Unió több cukortermelő országában csökkenhet a termésátlag és a cukortermelés 2012-ben. Ez a 2012. augusztusi forró időjárásra vezethető vissza. Franciaországban 88,4 tonna/hektár hozam mellett a kibocsátás 7 százalékkal 34,6 millió tonnára, a cukortartalom pedig 6 százalékkal 17,1 százalékra csökkenhet 2012-ben az előző évihez képest Olaszországban is a termésátlag csökkenésére számítanak. Németországban 6 százalékkal kevesebb, 4,47 millió tonna lehet a kibocsátás a 2012/2013. gazdasági évben az előzőhöz képest. Az Egyesült Királyságban 8 százalékkal 1,2 millió tonnára csökkenhet a termelés.

Az EU a Közös Agrárpolitika keretében 2015 októberétől javasolja a cukorpiaci reformot, mellyel megszűnne a kvótarendszer. Az Európai Cukorfelhasználók Szövetsége (CIUS) üdvözli ezt a javaslatot. Az Európai Cukorgyártók Szövetsége (CEFS) is egyetért a kvóta megszüntetésével, azonban a 2015-ös határidőt korainak tartja. Az Európai Parlamenti Képviselők között teljes volt az egyetértés 2012. szeptember 17-én, hogy a kvóta eltörlését késleltessék. A legtöbb képviselő támogatja, hogy 2015 után is fennmaradjon a kvóta.

A NÉBIH augusztusi jelentése szerint Magyarországon a cukorrépa vetésterülete 15 százalékkal 17,3 ezer hektárra nőtt 2012-ben az előző évihez képest. Ugyanakkor az aszályos idő miatt a tavalyi 60-70 tonna/hektáros termésátlag helyett csupán 30-40 tonna/hektárra számíthatnak a termelők, ami a cukorrépatermés jelentős visszaesését okozza. A Magyar Cukor Zrt. 2012. szeptember 19-én kezdte meg a kampányt, két héttel később, mint 2011-ben.

Magyarország cukorimportja (nád- vagy répacukor) 139 ezer tonna volt 2012. január-június között, ami 127 százalékos növekedést jelentett az egy évvel korábbihoz képest. A behozatal 78 százaléka Ausztriából, Csehországból, Németországból, Horvátországból, Szlovákiából és Szerbiából származott. A beszállítás 8 százaléka Braziliából származó nádcukor volt. A cukorexport csaknem 155 ezer tonnára rúgott, ez kétszerese volt az előző év hasonló időszakában külföldre értékesített mennyiségnek. A cukor 30 százalékat Szlovákiába szállítottuk. Magyarország nettó cukorexportőr volt a vizsgált időszakban.

Magyarországon a kristálycukor fogyasztói ára 298 forint/kg volt 2012 augusztusában, nem változott lényegesen az előző havhoz képest.

19. táblázat: A cukor (répa- vagy nádcukor) külkereskedelmi forgalma

ezer tonna

	Import			Export		
	2011. I-VI.	2012. I-VI.	2012. I-VI. / 2011. I-VI. (százalék)	2011. I-VI.	2012. I-VI.	2012. I-VI. / 2011. I-VI. (százalék)
Összesen	109,3	139,3	127,4	77,0	154,8	201,0
Ebből:						
Horvátország	15,7	36,4	231,8	0,1	-	-
Szlovákia	14,3	27,2	190,2	45,3	47,2	104,2
Ausztria	37,7	18,9	50,1	5,0	18,3	366,0
Szerbia	5,5	15,6	283,6	-	-	-
Németország	16,8	11,3	67,3	4,0	10,8	270,0
Brazília	-	10,5	-	-	-	-
Lengyelország	4,0	2,8	70,0	1,6	1,5	93,8
Csehország	2,0	2,4	120,0	4,2	14,6	347,6
Románia	10,0	1,8	18,0	7,0	21,0	300,0
Szlovénia	2,2	0,1	4,5	5,3	16,2	305,7

Forrás: KSH

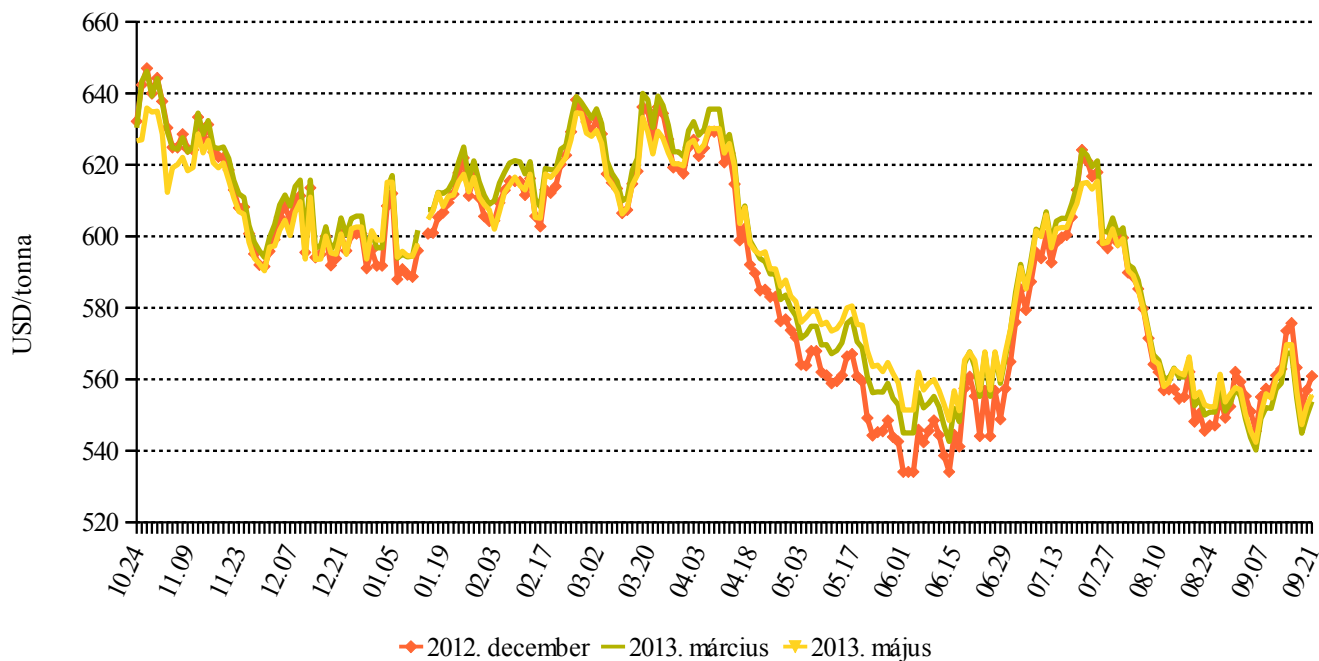
Agrárpolitikai Hírek

- A *Nordic Sugar* cukorfeldolgozó és a Norvég Cukorrépa Termesztők Egyesülete (*Betodlarna*) meg egyezett, hogy 2013-ban és 2014-ben a cukorrépa után 6,5 dollár/tonna prémium jár, amennyiben a termelők teljesítik a szerződésben előírt feltételeket (pl. 17,5 százalék digesszió).
- Szerbia 2012. szeptember 6-án betiltotta a cukorexportot, mivel a kedvezőtlen időjárás hatására 12 száza-

lékkal 2,47 millió tonnára csökkent a cukorkibocsátás az idén 2011-hez képest.

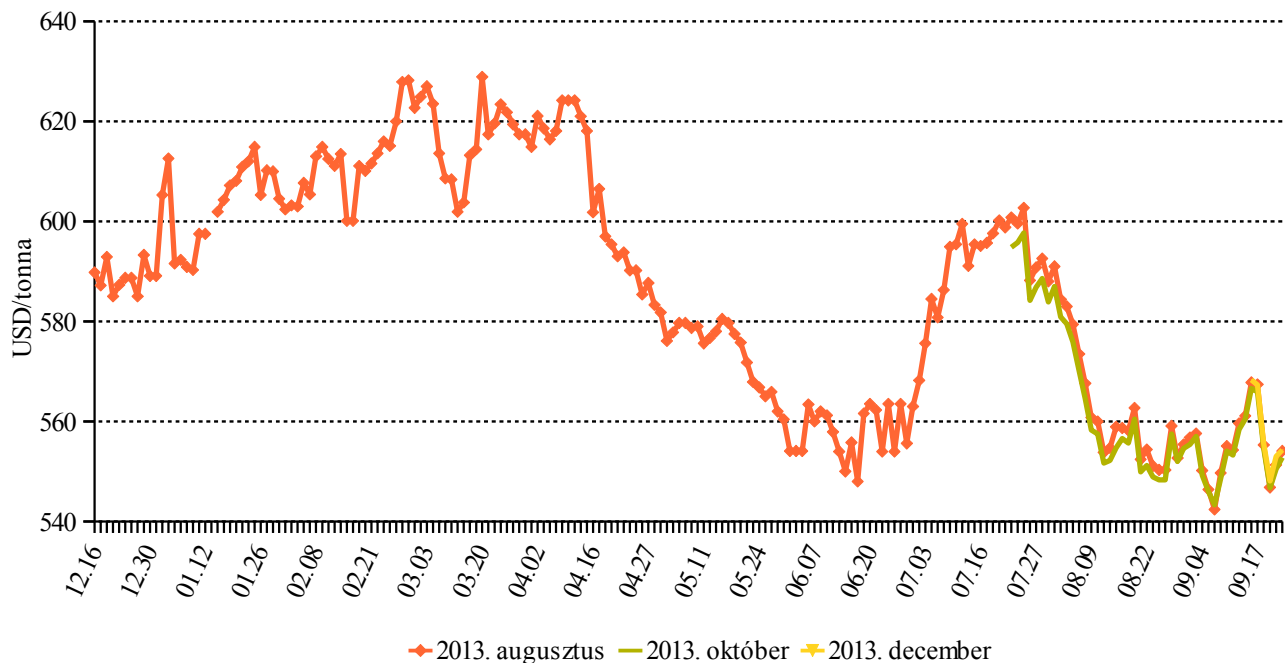
- A 92/2012. (VIII. 30.) VM rendelet alapján a cukorrépa termelők nemzeti kiegészítő támogatásban részesülhetnek 2012-ben. A támogatás mértéke kvótacukor előállításához felhasznált 16 százalékos cukortartalomra átszámított cukorrépa-tonnánként legfeljebb 5 euró 65 centnek megfelelő forintösszeg. Maximum 390 euró/hektár.

12. ábra: A fehér cukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén I.

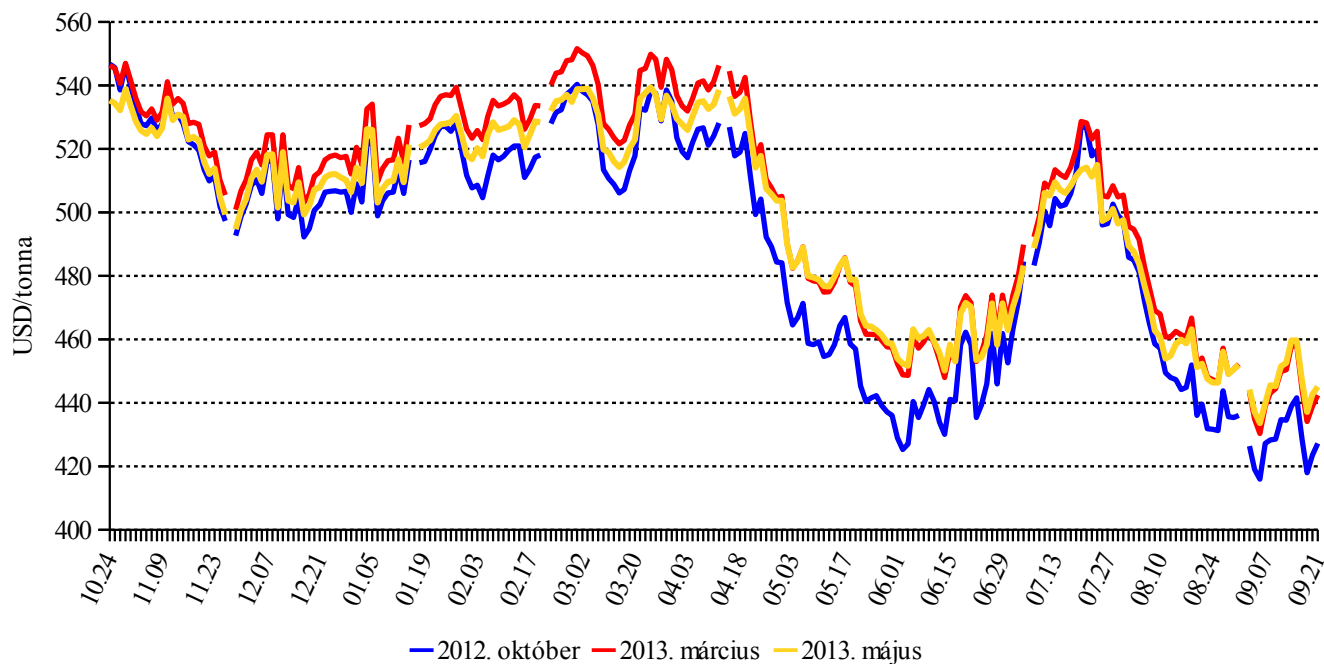
Forrás: LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

13. ábra: A fehér cukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén II.

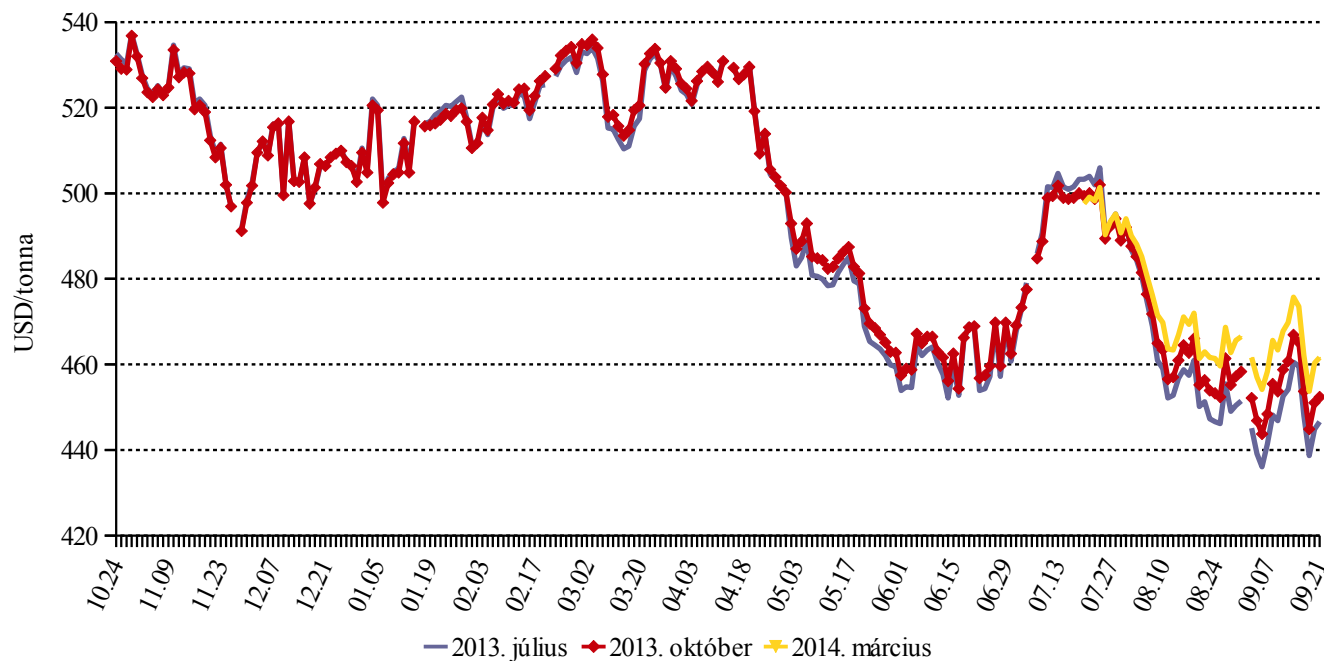
Forrás: LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

14. ábra: A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén I.

Forrás: ICE – Intercontinental Exchange

15. ábra: A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén II.

Forrás: ICE – Intercontinental Exchange

